

Database Applicatie Leidraad Inrichting (DALI)

LIOR geoptimaliseerd

Jan Blom, Buro CITE

Veel gemeenten beschikken over een handboek of leidraad voor het inrichten van de buitenruimte (LIOR). De praktijk leert dat de gebruiksvriendelijkheid hiervan nogal eens te wensen over laat, waardoor de toepassing in de praktijk tegenvalt. DALI, een webapplicatie voor het ontsluiten en beheren van de LIOR, biedt uitkomst.

LIOR's komen in allerlei soorten en maten voor, variërend van een technisch handboek waarin de gewenste standaard materialen zijn beschreven tot een uitgebreid pakket van eisen en richtlijnen met daarbij beleidsdocumenten, detailtekeningen en principeprofielen. Om gemeenten te helpen met het structureren van de informatie heeft CROW in 2008 een publicatie uitgegeven waarin aanbevelingen worden gedaan voor het opzetten van een LIOR (CROW publicatie 266).

Buro CITE, dat tot dan toe voor verschillende gemeenten LIOR's had vervaardigd, heeft de

aanbevelingen van CROW overgenomen en haar LIOR-model aan de hand van de publicatie geoptimaliseerd. Opmerkingen van opdrachtgevers over de omvang van de LIOR's, de beperkte zoekmogelijkheden en het actueel houden van de inhoud waren aanleiding voor Buro CITE om een database-applicatie te ontwikkelen die de nadelen en beperkte gebruiksvriendelijkheid van 'papier' LIOR's zou opheffen.

Op 4 juni 2012 heeft Buro CITE haar Database Applicatie Leidraad Inrichting - DALI - gelanceerd. De positieve reacties die tijdens diverse demo's in het land werden ontvangen bevestigen de

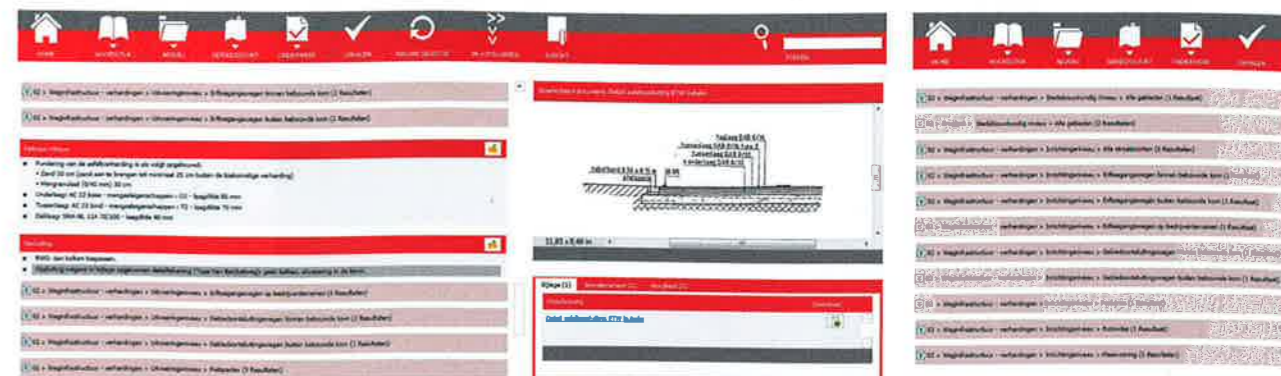
verwachting dat gemeenten behoefte hebben aan een dergelijke applicatie. DALI is qua structuur opgezet volgens de eerder genoemde CROW-publicatie voor het maken van een LIOR.

Meerwaarde

De meerwaarde van de webapplicatie DALI ten opzichte van papieren LIOR's is snel duidelijk:

- Alle beschikbare gegevens (eisen, beleidsdocumenten, detailtekeningen, principeprofielen, gegevens op externe websites, etc.) zijn in één scherm te raadplegen
- Met de interne berichtenservice kunnen gebruikers die de gegevens raadplegen

Impressie van de functionaliteiten van DALI.

- eenvoudig hun opmerkingen op de inhoud doorgeven
- Met de zoekfunctie zijn de eisen en richtlijnen voor specifieke onderwerpen snel gevonden
- Een projectspecifiek programma van eisen is snel gemaakt
- Niet alleen medewerkers van de gemeente maar ook externe partijen (projectontwikkelaars, aannemers, ingenieursbureaus) kunnen gebruik maken van DALI
- Iedereen - interne en externe partijen - werkt altijd met de laatste LIOR-versie

Inloggen

Er worden drie typen gebruikers onderscheiden. Medewerkers en externe partijen die gegevens moeten kunnen opzoeken in het systeem krijgen de rechten van een 'raadpleger'. Deze gebruikers kunnen het systeem raadplegen maar geen wijzigingen aanbrengen. Wel kunnen zij wijzigingsverzoeken indienen bij de gebruikers die 'eigenaar' zijn van één of meer onderdelen. Deze 'eigenaars' kunnen wijzigingen aanbrengen in bestaande eisen en nieuwe eisen toevoegen. Het derde type gebruiker is de 'LIOR-coördinator'. Hij is verantwoordelijk voor het bewaken van het proces waarmee de LIOR actueel wordt gehouden. Hij controleert of wijzigingsvoorstellen de juiste procedure hebben doorlopen en geeft de geactualiseerde database vrij voor publicatie.

Gebruik

Het maken van selecties verloopt via menuknoppen en kan op verschillende detailniveaus plaatsvinden; het begint echter altijd met het kiezen van de 'hoofdstukken' waarover men informatie wil hebben. Indien gewenst kan de selectie verder worden verfijnd met de projectfase (beleid, ontwerp, bestek). Ook kan de gebruiker de gebiedssoort in de selectie betrekken (centrumgebied, woonwijk, bedrijventerrein, gebiedsontsluitingswegen, etc.). Nadat de filters zijn geactiveerd of nadat gezocht is op een zoekterm worden de resultaten van de selectie op overzichtelijke wijze gepresenteerd. Door op een eis

te klikken wordt aanvullende informatie verstrekt. Bijvoorbeeld wat de hardheid is van de eis (richtlijn, norm, besluit, wetgeving), welke bron-documenten aan de eis ten grondslag liggen en welke bijlagen beschikbaar zijn. Door een bijlage te selecteren krijgt de gebruiker in een deelscherm een preview van de bijlage te zien. Bijvoorbeeld een CAD-tekening, een PDF-document of een videofilm. De bestanden kunnen ook gedownload worden zodat ze direct toegepast kunnen worden door de gebruiker. Deze praktische feature zal veel gebruikt worden door ontwerpers die detailtekeningen direct in een CAD-tekening importeren. Van de selectie kan een exportbestand worden gemaakt. Dit bestand kan met behulp van Excel verder op maat worden gemaakt ten behoeve van een projectgebonden programma van eisen.

Berichtenservice

Het actueel houden van de eisen en richtlijnen is één van de grootste afbreukrisico's van een LIOR. Daarom is DALI uitgerust met een interne berichtenservice waarmee de gebruiker gewenste of noodzakelijke wijzigingen door kan geven aan de eigenaar van een onderdeel. De eigenaar ontvangt dit bericht binnen de applicatie (en krijgt daarnaast een melding van het verzoek per e-mail) en krijgt de gewenste wijziging te zien zodra hij inlogt. Als de eigenaar voldoende basis in de melding ziet om een aanpassing door te voeren kan hij de wijziging niet ter publicatie aanbieden aan de LIOR-coördinator voordat hij een degelijke onderbouwing heeft gegeven bij de

wijziging. Indien de wijziging consequenties heeft voor bijvoorbeeld aanleg- of beheerkosten of beheerbaarheid dan zal hij de wijziging af moeten stemmen met de desbetreffende beheerder. Als die zijn goedkeuring heeft gegeven vermeldt de eigenaar dit als onderbouwing bij zijn wijzigingsvoorstel. Als de coördinator vindt dat het voorstel voldoende onderbouwd is kan hij de wijziging, al dan niet in combinatie met andere wijzigingen, publiceren. Vanaf dat moment is voor alle raadplegers een nieuwe database beschikbaar.

Abonnement

Voor het gebruik van DALI kunnen geen licenties gekocht worden; gemeenten die over willen stappen op het ontsluiten van hun inrichtingseisen met de DALI-webapplicatie betalen daarvoor een jaarlijkse gebruikersfee; hiervoor ontvangt men het gebruiksrecht voor de applicatie voor een onbeperkt aantal gebruikers, helpdeskondersteuning en het recht om nieuw uitgebrachte versies te installeren en te gebruiken.

De applicatie is zodanig ontworpen dat gemeenten geheel zelfstandig de data kunnen beheren en gebruiken en hun eigen organisatie en processen voor het actueel houden van de data in stand kunnen houden. Indien gewenst kunnen de applicatie en de database echter ook op een externe server 'in the cloud' opereren. <<

Website
www.burocite.nl/dali/landingpage